

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy:SSO.dws.073.7.2017

P. M. Remonowa
mon, przedi p. p. p.
Warszawa, dnia 13 grudnia 2017 r.
do Małopolskiej Izby Rolniczej

W

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 listopada 2017 r., znak: KRIR/MR/W/1242/2017, dotyczące wniosków Walnego Zgromadzenia Małopolskiej Izby Rolniczej informuję co następuje.

Ad. 1. Przepisy ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 546) pozwalają na dokonywanie przez posiadaczy świń zgłoszeń zdarzeń dotyczących posiadanych zwierząt w formie pisemnej na formularzu udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa albo elektronicznie na formularzu umieszczonym na stronie internetowej administrowanej przez Agencję (aplikacja CK IRZ). Na stronie internetowej Agencji stale dostępna jest informacja na temat możliwości stosowania aplikacji CK IRZ wraz z opisem funkcjonalności, instrukcją obsługi oraz informacjami dotyczącymi możliwości uzyskania dostępu do aplikacji przez posiadaczy zwierząt. Ponadto Agencja prowadzi prace w zakresie budowy nowego systemu, który zastąpi obecnie użytkowany system IRZ (projekt e-IRZ). Projekt przewiduje zgłaszanie zdarzeń, jak również dostęp posiadacza do danych gromadzonych w systemie w zakresie zgłoszeń oraz przeglądu zwierząt w siedzibie stada posiadacza. Agencja jest w trakcie analizy i oceny ofert potencjalnych wykonawców biorących udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Ad. 2. Biuro Ubezpieczeń Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego może wysyłać dodatkowe materiały/ulotki wraz z kwartalnymi przekazami z wymiarem składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Ostatecznymi terminami, w których Kasa wysyła przekazy jest połowa pierwszego miesiąca danego kwartału (np. do 15 stycznia za I kwartał). Wobec powyższego jednostki organizacyjne

Kasy powinny otrzymywać materiały najpóźniej do końca miesiąca poprzedzającego kwartał, w którym będą wysyłane przekazy, aby włączyć je do pojedynczych przesyłek. Jednocześnie istnieje potrzeba każdorazowego informowania Biura o potrzebie dystrybucji materiałów informacyjnych wraz z przekazami, w celu ustalenia możliwości wysyłki.

Ad. 3. Wsparcie do produkcji zwierzęcej, w tym do bydła, w ramach systemu płatności bezpośrednich należy do grupy płatności związanych z produkcją. Możliwość realizacji płatności związanych z produkcją w niektórych sektorach produkcji rolnej, poprzez wydzielenie na ich finansowanie części środków unijnych przeznaczonych na płatności bezpośrednie w danym kraju, przewidują przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1307/2013¹. Należy jednak podkreślić, że wsparcie związane z produkcją można przyznawać jedynie w zakresie, który jest niezbędny do utrzymania aktualnych poziomów produkcji. Nie może ono prowadzić do wzrostu produkcji. W związku z tym, wsparcie to jest skierowane jedynie do tych sektorów lub regionów państwa członkowskiego, w których określone typy rolnicze lub określone sektory rolnictwa mają szczególne znaczenie ze względów gospodarczych, społecznych lub środowiskowych i znajdują się w trudnej sytuacji. Opracowanie programu wsparcia dla któregośkolwiek z sektorów wyszczególnionych w art. 52 ust. 2 rozporządzenia unijnego nr 1307/2013 wymaga wykazania, że sektor ten ma szczególne znaczenie gospodarcze, środowiskowe lub społeczne oraz że znajduje się w trudnej sytuacji. Oznacza to, że chcąc wyodrębnić dany sektor, należy wykazać w nim spadek produkcji przedstawiając odpowiednie dane statystyczne. W przeciwnym razie (brak wykazania spadku produkcji), taki program wsparcia mógłby zostać uznany za niezgodny z ww. przepisami.

Ponieważ Komisja Europejska zgłosiła zastrzeżenia do części stosowanych w Polsce w latach 2015-2016 płatności związanych z produkcją, w tym do bydła, w celu uniknięcia negatywnych konsekwencji finansowych konieczne było ukierunkowanie wsparcia na tę grupę gospodarstw, w których sytuacja ekonomiczna (dochodowa) jest najtrudniejsza i gdzie utrzymuje się tendencja spadkowa w produkcji. W tym celu należało wprowadzić stosowne zmiany w systemie płatności związanych z produkcją, który obowiązuje od 2017 r. Zgodnie z wytycznymi UE, dokonując modyfikacji należało uwzględnić obserwowane trendy w produkcji w latach 2014 i 2015.

W sektorze bydła młodego, w okresie 2014-2016, miał miejsce systematyczny wzrost pogłowia, co wskazywało na zbyt duże zachęty w postaci dotychczasowych płatności lub na to, że wystąpiły nowe

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.).

(rynkowe) okoliczności ograniczające ryzyko zaniku lub zmniejszenia produkcji. W roku 2016, w porównaniu z rokiem 2014 całkowita liczba bydła wzrosła o około 450 tysięcy sztuk, natomiast biorąc pod uwagę tylko populację docelową, tj. stada liczące co najmniej 3 sztuki młodego bydła, wzrost ten wyniósł ponad 500 tysięcy sztuk. Oznaczało to konieczność wprowadzenia zmian w kształcie instrumentu wsparcia tego sektora – tak, aby ograniczyć ryzyko podważenia przez służby audytowe Komisji Europejskiej zgodności tego instrumentu z przepisami unijnymi, zgodnie z którymi wsparcie związane z produkcją może być stosowane tylko w tych sektorach, w których istnieje niebezpieczeństwo wstrzymania lub spadku produkcji, m.in. ze względu na słabą rentowność. Obniżenie do 20 sztuk limitu liczby zwierząt w gospodarstwie, które mogą być objęte płatnością, zapewniło ukierunkowanie wsparcia wyłącznie do tych gospodarstw, w których – pomimo ogólnego wzrostu pogłowia w całym sektorze – obserwowana była tendencja spadkowa. Jednocześnie należy mieć przy tym na uwadze, że utrzymana została dotychczasowa koperta finansowa, co pozwoliło na zwiększenie stawek do pierwszych 20 szt. zwierząt kwalifikujących się do wsparcia. Dzięki temu grupa gospodarstw, w której odnotowuje się systematyczny spadek liczby stad, otrzymała wyższą płatność.

Ad. 4. Ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2122 oraz z 2016 r. poz. 2170), zwana dalej „ustawą o funduszach promocji” jest odpowiedzią na postulaty branż. Reprezentanci branż wystąpili z wnioskiem do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o podjęcie działań mających na celu stworzenie mechanizmu zapewniającego skuteczną promocję branżową, której celem byłby wzrost sprzedaży polskich produktów rolnych, a w konsekwencji zdobycie trwałych rynków zbytu, poprawa jakości produkowanych wyrobów oraz integracja branżowa.

Fundusze promocji zostały utworzone dla tych sektorów, o które wnioskowały organizacje branżowe. Na podstawie ustawy utworzono 9 funduszy:

- 1) Fundusz Promocji Mleka;
- 2) Fundusz Promocji Mięsa Wieprzowego;
- 3) Fundusz Promocji Mięsa Wołowego;
- 4) Fundusz Promocji Mięsa Końskiego;
- 5) Fundusz Promocji Mięsa Owczego;
- 6) Fundusz Promocji Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych;
- 7) Fundusz Promocji Owoców i Warzyw;
- 8) Fundusz Promocji Mięsa Drobiowego;
- 9) Fundusz Promocji Ryb.

Głównym celem utworzenia funduszy promocji jest wspieranie marketingu, wzrostu spożycia i promocji produktów rolno-spożywczych.

Wskazać należy, iż ustawa o funduszach promocji określa jedynie pole działań, natomiast ustalenie konkretnych zadań realizowanych ze środków funduszy promocji w danym roku należy do kompetencji przedstawicieli organizacji branżowych reprezentujących producentów rolnych oraz przetwórców działających w danym sektorze, którzy tworzą odrębną dla każdego funduszu komisję zarządzającą. A zatem, komisje zarządzające decydują o przeznaczeniu dostępnych środków, tworząc roczne plany finansowe. Określane są w nich przedsięwzięcia, które w danym roku będą realizowane ze środków funduszu oraz maksymalne kwoty, jakie mogą zostać przeznaczone na realizację poszczególnych zadań. Wyłącznie zadania ujęte w planie finansowym danego funduszu mogą być dofinansowane ze środków funduszy.

Członków komisji zarządzających wybierają przedstawiciele poszczególnych branż, w następującym składzie:

- 5 osób reprezentujących producentów produktów objętych ustawą,
- 3 osoby reprezentujące przetwórców produktów objętych ustawą,
- 1 osoba reprezentująca izby rolnicze.

Powyższe stanowi, że do wyłącznych kompetencji komisji zarządzających, reprezentowanych przez przedstawicieli poszczególnych branż, w tym przedstawicieli Krajowej Rady Izb Rolniczych, należy planowanie oraz dysponowanie środkami funduszy promocji.

Ad. 5. Warunki przyznania pomocy w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych” zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie szczególnych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1371, z 2016 r. poz. 399 i poz. 1617 oraz z 2017 r. poz. 1041).

Należy podkreślić, że do finansowania mogą być przyjęte wnioski, które zostaną pozytywnie rozpatrzone, których weryfikacja wykaże, że zostały spełnione warunki przyznania pomocy, w tym uzyskają minimalną liczbę punktów przyznawanych za spełnienie kryteriów wyboru. Jednocześnie intencją prawodawcy było objęcie wsparciem tych wniosków, które zostaną najlepiej ocenione.

Ponadto, należy zaznaczyć, że pomoc jest przyznawana do wysokości limitu środków określonego w rozporządzeniu w sprawie wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub w latach, w ramach określonego poddziałania PROW 2014–2020. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa odmawia przyznania pomocy na realizację operacji, jeżeli

zapotrzebowanie na środki przekracza określoną w ww. rozporządzeniu wysokość odpowiedniego limitu środków.

Przyjęcie zaproponowanego przez Państwa podejścia, polegającego na tym, aby w kolejnym naborze wniosków o przyznanie pomocy, rolnicy, których wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone, lecz nie otrzymali wsparcia w ramach naboru w 2016 r., mogli być automatycznie obsłużeni w pierwszej kolejności, jest niezgodne z przyjętym podejściem, że pomoc powinna być skierowana do wniosków najlepiej ocenionych. Ponadto spowodowałoby to, że wnioski o przyznanie pomocy, które zostaną złożone po raz pierwszy, a byłyby wyżej ocenione nie otrzymałyby wsparcia. Kryterium takie nie byłoby zgodne z zasadami dotyczącymi ustalania kryteriów wyboru, określonymi w PROW 2014-2020.

Ad. 6. Obowiązek posiadania kwalifikacji przez osoby dokonujące uboju zwierząt kopytnych (w tym świń) w gospodarstwie oraz stosowanych w takich przypadkach metod uboju został ustanowiony w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o ochronie zwierząt* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1840) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. *w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt* (Dz. U. Nr 205, poz. 2102, z późn. zm.). Ubój zwierząt kopytnych poza rzeźnią, w tym ubój na potrzeby własne, powinien być dokonywany tylko po uprzednim ich pozbawieniu świadomości przez przyuczonego ubojowca, tj. osobę, która ukończyła 18 lat, ma wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe oraz odbyła praktykę na stanowisku ubojowym pod nadzorem osoby posiadającej udokumentowany 3 - letni staż pracy na stanowisku ubojowym. Określony w art. 34 ust. 3 ustawy *o ochronie zwierząt* obowiązek posiadania kwalifikacji przez osoby uśmiercające zwierzęta kopytne w gospodarstwie na własny użytek obowiązuje od 1 stycznia 1999 r. W świetle obowiązujących przepisów ubój zwierząt kopytnych poza rzeźnią, w tym ubój na potrzeby własne, powinien być dokonywany przez osoby posiadające takie same kwalifikacje, jakich wymaga się od osób uprawnionych do zawodowego uboju. Ze względu na wykreślenie z Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rządu projektu ustawy *o zmianie ustawy o ochronie zwierząt* (UC59) wprowadzającego do polskiego porządku prawnego przepisów wykonujących rozporządzenie Rady (WE) nr 1099/2009 dalsze prace dotyczące ułatwienia uzyskiwania kwalifikacji przy uboju na użytek własny będą kontynuowane poprzez nowelizację rozporządzenia *w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt*. Prace nad projektem rozpoczęto w listopadzie br.

Ad. 8. W produkcji warzyw powszechnie stosowany jest materiał siewny kategorii standard, za którego wytwarzanie i jakość odpowiada wytwarzający ten materiał zachowujący odmianę (hodowca

albo przedsiębiorca). Materiał tej grupy roślin oraz tej kategorii nie jest objęty ustanowionym programem wsparcia. Jednocześnie należy podkreślić że w produkcji towarowej warzyw wymiana materiału siewnego jest na wysokim poziomie, ponieważ są to głównie odmiany mieszańcowe (F1), a produkcja materiału siewnego jest skomplikowana ponieważ każdorazowo do wytwarzania materiału siewnego używa się komponentów odmian mieszańcowych (Ro, Rm).

Mając powyższe na uwadze w szczególności wysoki poziom wymiany materiału siewnego warzyw należy uznać, że materiał siewny warzyw nie może zostać objęty dopłatami których podstawowym celem jest zwiększenie zużycia kwalifikowanego materiału siewnego.

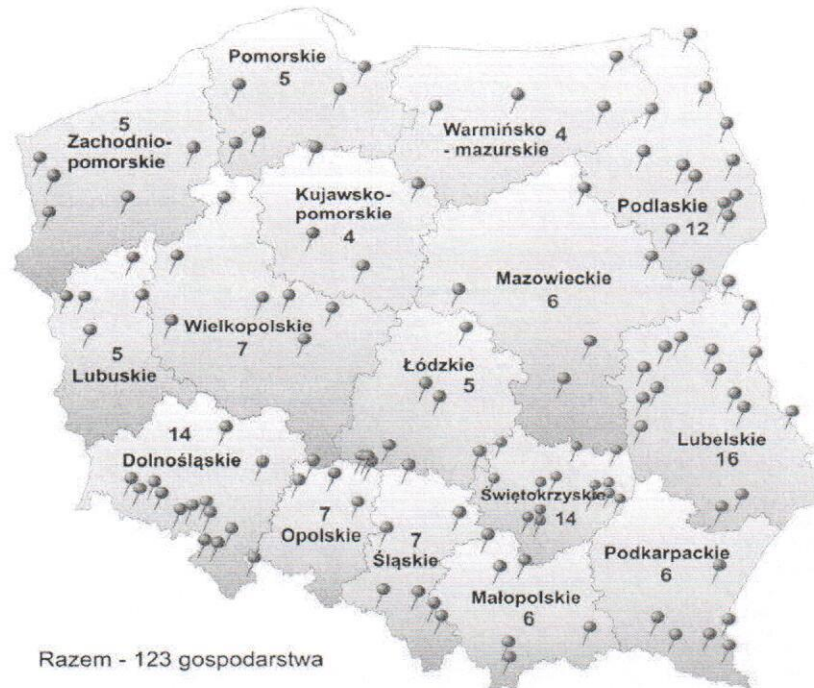
Ad. 9. Informuję, że podzielam pogląd Małopolskiej Izby Rolniczej o tym, że najbardziej skutecznym sposobem przekazywania wiedzy, a później wdrażania jej w życie, jest demonstracja. Po przekształceniach w publicznych jednostkach doradztwa rolniczego, obecnie gospodarstwa posiada 11 jednostek doradztwa rolniczego (ODR): Lubelski, Lubuski, Małopolski, Mazowiecki, Opolski, Podkarpacki, Podlaski, Pomorski, Śląski i Świętokrzyski. ODR-y te prowadzą porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe, a także współpracują z instytutami badawczymi w zakresie transferu wiedzy i innowacji. Gospodarstwo posiada również Centrum Doradztwa Rolniczego oddział w Radomiu.

Równocześnie trwa proces tworzenia gospodarstw demonstracyjnych i wdrożeniowych u rolników. Jako przykład można podać Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, który utworzył sieć gospodarstw demonstracyjnych. W sieci aktualnie funkcjonuje 98 gospodarstw o profilach działalności zarówno zwierzęcej, jak i roślinnej. Gospodarstwa reprezentują najwyższy poziom produkcji rolniczej, wykorzystują nowoczesne technologie, są dobrze zorganizowane i mają dobre wyniki ekonomiczne. Zadaniem ich jest wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, najnowszych osiągnięć technicznych i sposobów gospodarowania oraz propagowanie osiągniętych wyników w regionie. W gospodarstwach odbywają się szkolenia, pokazy oraz demonstracje przeprowadzane przez doradców rolniczych WODR. W gospodarstwach, które wyraziły na to zgodę, jest też możliwość odbywania praktyk przez uczniów szkół rolniczych i studentów. W wielu z nich zainstalowano polowe stacje meteorologiczne.

Ponadto Centrum Doradztwa Rolniczego oddział w Radomiu zorganizowało w kraju sieć ekologicznych gospodarstw demonstracyjnych, która obecnie liczy 123 gospodarstwa, rozmieszczone zgodnie z poniższą mapką, opracowaną przez tą instytucję.

**Demonstracyjne gospodarstwa ekologiczne w Polsce
w układzie województw**

Ad. 10. Ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 38), która weszła w życie z dniem 1 października 2017 r., przywrócony został stan prawny, dotyczący powszechnego wieku emerytalnego, obowiązujący przed 1 stycznia 2013 r., zarówno dla osób ubezpieczonych w systemie powszechnym, jak i rolników i domowników ubezpieczonych na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r., poz. 277 z późn. zm.). Od tej daty powszechny wiek emerytalny obniżony został dla kobiet do 60 lat, a dla mężczyzn do 65 lat.

Przepisy ww. ustawy nie zmieniły regulacji, wprowadzonej ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 637), zgodnie z którą prawo do świadczenia w postaci tzw. „wcześniejszej” emerytury rolniczej, tj. emerytury dla rolników będących w wieku przedemerytalnym (po ukończeniu 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn) ma charakter wygasający. O „wcześniejszą” emeryturę rolniczą, na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mogą ubiegać się wyłącznie rolnicy, którzy wszystkie ustawowe warunki do przyznania tego świadczenia spełnią do dnia 31 grudnia 2017 r.

Ww. ustawa jest zbieżna z zadeklarowanym w exposé Pani Premier Beaty Szydło powrotem do powszechnego wieku emerytalnego obowiązującego przed 1 stycznia 2013 r. Jest także zgodna ze

Stanowiskiem Rządu wobec tego projektu, przyjętym przez Radę Ministrów, w którym stwierdza się, że powrót do obowiązującego przed 1 stycznia 2013 r. wieku emerytalnego nie powinien oznaczać utrzymania preferencyjnych zasad przechodzenia na emeryturę rolników oraz w stan spoczynku sędziów i prokuratorów po dniu 31 grudnia 2017 r. Wcześniejsze emerytury w powszechnym systemie emerytalnym wygaszone zostały bowiem już w 2008 r. Przedłużenie funkcjonowania w systemie ubezpieczenia społecznego rolników świadczenia w postaci „wcześniejszej” emerytury rolniczej zburzyłoby koncepcję Rządu mającą na celu wprowadzenie jednolitych powszechnych zasad dotyczących wieku przechodzenia na emeryturę. Ponadto mając na uwadze znaczne koszty związane z przywróceniem od 1 października 2017 r. dotychczasowego wieku emerytalnego, wygaszanie preferencyjnych zasad przechodzenia na emeryturę przez rolników po 31 grudnia 2017 r. pozytywnie wpłynie na poprawę sytuacji finansowej Funduszu Emerytalno-Rentowego, z którego wypłacane są emerytury i renty rolnicze. Należy bowiem mieć na uwadze, że obecnie wypłata emerytur i rent rolniczych z Funduszu Emerytalno-Rentowego pokrywana jest w ponad 90% z dotacji budżetowej.

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Krzysztof Jurgiel